

Kritische reflectie

Opleidingsschool

ZAAM-ROCTOP

2014 | 2016

ZAAM

nholland
hogeschool

Hogeschool van Amsterdam

Opleidingsschool ZAAM-ROCTOP

Dubbelink 2
1102 AL Amsterdam

Postadres:
Postbus 12426
1100 AK Amsterdam

Telefoon: (020) 705 96 00

E-mail: info@zaam.nl
Gert Jaspers (secretaris): g.jaspers@zaam.nl

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens (factsheet)	5
2	Managementsamenvatting	7
3	Inleiding	9
4	Standaarden uit het NVAO-toetsingskader	11
	<i>4.1 STANDAARD 1: Beoogde Eindkwalificaties</i>	<i>11</i>
	<i>4.1.1. Visie, beleid en uitvoering</i>	<i>11</i>
	<i>4.1.2. Reflectie en ontwikkeling</i>	<i>13</i>
	<i>4.2 STANDAARD 2: onderwijsleeromgeving</i>	<i>14</i>
	<i>4.2.1. Programma</i>	<i>14</i>
	<i>4.2.2. Personeel</i>	<i>17</i>
	<i>4.2.3. Begeleiding, voorzieningen</i>	<i>18</i>
	<i>4.2.4. Reflectie en ontwikkeling</i>	<i>18</i>
	<i>4.3 STANDAARD 3: toetsing</i>	<i>20</i>
	<i>4.3.1. Beleid en uitvoering</i>	<i>20</i>
	<i>4.3.2. Reflectie en ontwikkeling</i>	<i>21</i>
	<i>4.4 STANDAARD 4: kwaliteitszorg</i>	<i>22</i>
	<i>4.4.1. Beleid en uitvoering</i>	<i>22</i>
	<i>4.4.2. Reflectie en ontwikkeling</i>	<i>24</i>
5	Bijlagen	25
	Bijlage 1: Scholen die deel uitmaken van de opleidingsschool	25
	Bijlage 2: Bronnen geraadpleegde documenten	27
	Bijlage 3: Gebruikte afkortingen en begrippen	28
	Bijlage 4: Verbetermatrix	29

1

Basisgegevens (factsheet)

Administratieve gegevens opleidingsschool

naam opleidingsschool	Opleidingsschool ZAAM-ROCTOP
naam penvoerende school	Het Over Y-College
adres penvoerende school	Floraweg 170 1032 ZG te Amsterdam Brinnummer: 17VF

Contactpersoon penvoerder beoordelingsaanvraag

voornaam	Gert
achternaam	Jaspers
telefoonnummer	06- 22555571
e-mailadres	g.jaspers@zaam.nl

Partners: alle instellingen en status*

instelling	Stichting ZAAM interconfessioneel voortgezet onderwijs
adres	Dubbelink 2, 1102 AL Amsterdam Zuidoost
status	Positieve beoordeling 2009 NVAO
instelling	ROCTOP
adres	Vlaardingenlaan 25, 1062 HM Amsterdam
status	Positieve beoordeling 2009 NVAO
instelling	Hogeschool Inholland locatie Amstelveen
adres	Prof. Bavincklaan 7, 1183 AT Amstelveen
status	Accreditatie NVAO tot en met 31 december 2016
instelling	Hogeschool van Amsterdam
adres	Postbus 1025, 1000 BA Amsterdam
status	Accreditatie NVAO tot en met 31 december 2016

* Zie bijlage 1 voor een overzicht van alle scholen die deel uitmaken van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP

Basisgegevens van de opleidingsschool

Opleidingsniveau leraren (actief betrokken bij de opleidingsschool)

vo-school (ZAAM)	Bachelor	Master	PhD	pda pdg	Totaal
Huygens College	8	-	-	-	8
Calvin met junior	11	2	-	-	13
College de Meer	7	2	-	-	9
Over-Y College	11	-	-	-	11
Rosa Beroepscollege	7	2	-	-	9
Zuiderlicht College	9	2	-	-	11
Iedersland College	7	2	-	-	9
mbo-school (ROC-TOP)					
De Klencke	8	3	-	1	12
Wibaut College	3	1	-	1	5
De Donge	8	3	-	-	11
De Boelelaan	8	2	-	-	10
Totaal	87	19	0	2	108

Percentages opleidingsniveau leraren

opleidingsniveau	aantallen	% (afgerond)
Bachelor	87	82 %
Master	19	16 %
PhD	0	0 %
Pda of Pdg	2	2 %
Totaal	108	100 %

Aantal WPB's, SOL's en IO's actief betrokken bij de opleidingsschool*

graad	hbo - bachelor	master (hbo wo)	pda pdg	PhD	Totaal
Stichting ZAAM	60	10	0	0	70
ROC TOP	27	9	2	0	38
Hogeschool Inholland	0	7	0	1	8
Hogeschool van Amsterdam	0	4	0	1	5
	87	30	2	2	121

* WPB: werkplekbegeleider, SOL: schoolopleider, IO: instituutopleider

Aantal werkplekbegeleiders dat cursus met certificaat heeft afgerond

type werkplekbegeleiderscursus	2013-2014	2014-2015
Basiscursus	46	58
Begeleide intervisie	0	6
Verdiepingscursus	5	17
Assessorentraining	6	3
School video interactie begeleiding	6	0
Totaal	63	84

Aantal studenten binnen de opleidingsschool*

	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Voltijd studenten (hbo bachelor of master)	92	135	120	125	132	164
Minimaal 40% van het curriculum op de werkplek						
Kopopleiding (na hbo- of wo-vak bachelor)	1	9	12	17	18	10
Minimaal 50% van het curriculum op de werkplek						
Zij-instromers	1	6	19	5	11	1
Met aanstelling als leraar en studierend voor hogere- of andere bevoegdheid	0	2	3	0	8	15
Totalen	94	152	154	147	169	190

* uitgesplitst naar type opleiding

2 Managementsamenvatting

Deze kritische reflectie beschrijft hoe de partners van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP samen werken aan een contextrijke leeromgeving waar studenten van de tweedegraads lerarenopleidingen van de Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Inholland zich binnen scholen van ZAAM en ROCTOP kunnen ontwikkelen tot beroepsbekwame leraar.

Sinds de positieve beoordeling van de NVAO in 2009 hebben de betrokkenen, na de roerige periode rondom de ontvlechting van Amarantis, er hard aan gewerkt om de opleidingsschool verder te laten groeien tot de leergemeenschap die we willen zijn: waar iedereen van elkaar leert, die voldoet aan onze standaarden en waar we trots op zijn. De aandacht was -en is- gericht op vier succesfactoren: hecht partnerschap, een optimaal leerklimaat, integraal personeelsbeleid en het borgen van kwaliteit. Met als uitgangspunt deze vier factoren, in het licht van de standaarden van de NVAO en uitgaand van de visie van de opleidingsschool, is het programma vormgegeven.

De opleidingsschool stelt de studenten in de gelegenheid om ervaring op te doen in een brede beroepscontext. Naast de scholing binnen de hogescholen, kunnen de studenten werkervaring opdoen binnen zowel het voortgezet onderwijs als het middelbaar beroepsonderwijs. Dit is een krachtig en karakteristiek kenmerk van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP: binnen de regio is het een unieke combinatie. Ook kunnen studenten ervaring opdoen in verschillende sectoren (variërend van handel en administratie tot zorg en welzijn), op verschillende mbo-niveaus (van niveau 1 tot en met 4) en op de zorglocaties van ZAAM.

De aanpak van de opleidingsschool is er op gericht de studenten een realistische leerwerkplek te bieden waarbinnen zij hun competenties kunnen ontwikkelen tot het niveau van startbekwame leraar.

Studenten die bij de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP stage lopen, nemen deel aan het TPS-programma (Theorie en Praktijk op School). Dit is een zorgvuldig en goed opgezette serie bijeenkomsten op verschillende schoollocaties, die tot doel heeft de theorie in een realistische context, op een natuurlijke manier met de praktijk te verbinden.

De studenten worden opgenomen in het team waar ze stage lopen: zij krijgen taken en verantwoordelijkheden die passen bij hun niveau van ontwikkeling. Uitgangspunt is, dat iedereen binnen de opleidingsschool van elkaar leert. Voorts ligt in de cultuur van de opleidingsschool besloten dat studenten op veel manieren kunnen leren: onder andere door de praktijk in de context van de theorie te beschouwen, door te onderzoeken, te experimenteren, door fouten te maken en daarvan te leren en door met collega's en aanstaande collega's middels intervisie te reflecteren op de eigen ontwikkeling en die van anderen.

De opleidingsschool ZAAM-ROCTOP heeft voldoende en goed gekwalificeerd personeel. Er is geïnvesteerd in de deskundigheidsbevordering van het zittend personeel in de vorm van scholing en facilitering om bijvoorbeeld toe te werken naar een VELON-registratie.

De komende twee jaar zal de opleidingsschool in goed overleg met de betrokken partners zich in het bijzonder richten op het integrale aspect van het personeelsbeleid van de scholen. Gestuurd gaat worden op de rol die de opleidingsschool kan spelen in de deskundigheidsbevordering van zittend personeel. Ook wordt er op ingezet dat de studenten die vandaag stage lopen, de collega's van morgen zullen zijn.

De organisatie van de opleidingsschool is er op gericht dat ontwikkelingen en kwaliteitsverbetering in samenspraak met de begeleiders tot stand komen. Diverse werkgroepen, waar vertegenwoordigers van de scholen en hogescholen zitting in hebben, geven voeding aan de stuurgroep, zodat deze het beleid kan bijstellen of ontwikkelen.

In het kader van de kwaliteitszorg hebben er zowel kwantitatieve als kwalitatieve evaluaties plaatsgevonden. De consentgesprekken, die per locatie met een groot deel van de werkplekbegeleiders en stage lopende studenten zijn gevoerd, hebben geleid tot een grotere betrokkenheid van de 'werkvloer'. Ook de jaarlijkse leidraadsgesprekken met de managers op de locatie kwamen de afstemming ten goede. De bevindingen zijn, samen met de uitkomsten van de kwalitatieve evaluaties, meegenomen in het bij- en opstellen van de streefdoelen en de verbetermatrix (bijlage). In de kwaliteitszorg gaat de komende periode de aandacht uit naar verbetering van het doorlopen van het cyclische proces: de beoogde ontwikkeling wordt nauwkeurig gemonitord.

3

Inleiding

De opleidingsschool ZAAM-ROCTOP is een samenwerkingsverband tussen twee hogescholen (de Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Inholland), zeven scholen van de stichting ZAAM en vier locaties van ROC-TOP.

In deze kritische reflectie beschrijven en evalueren wij ons systeem van opleiden in de school. Hierbij dienden de vier standaarden van het toetsingskader voor de opleidingsschool van de NVAO als uitgangspunt. We hebben beschreven wat de betrokkenen van de opleidingsschool de afgelopen jaren gerealiseerd hebben, waar we tevreden over zijn, en waar we verbeterpunten zien. De uitkomsten van evaluaties en onderzoeken die verricht werden als onderdeel van de kwaliteitszorgcyclus, zijn in deze de kritische reflectie opgenomen.

De kritische reflectie kwam tot stand in samenspraak met de stuurgroep, waarin vertegenwoordigers van de van ZAAM, ROC-TOP, Inholland en HvA zitting hebben en met steun van collega's van Inholland die betrokken zijn bij de voorbereiding op de accreditatie van de tweedegraads lerarenopleidingen van Inholland. Het stuk is besproken en van opmerkingen en aanvullingen voorzien door betrokkenen vanuit de scholen en de hogescholen. Ook de colleges van bestuur van de partners zijn geïnformeerd over de uitkomst van de kritische reflectie; in een daarvoor belegde bijeenkomst van de CvB's, de betrokkenen bij de accreditatie vanuit Inholland en de stuurgroep is de kritische reflectie toegelicht en besproken.

Binnen de opleidingsschool hebben we ervaren dat het in gezamenlijkheid kritisch reflecteren op onze werkzaamheden heeft geleid tot nog meer inspiratie om ons verder te ontwikkelen. Ook hebben we gemerkt dat we de richting waarin we met elkaar verder willen leren en groeien, scherper op het netvlies hebben.

Leeswijzer

- De Opleidingsschool bestaat sinds april 2013 uit vier partners (ZAAM, ROC-TOP, Hogeschool Inholland en Hogeschool van Amsterdam).
- Waar scores worden vermeld van de *enquête ten behoeve van de 360° feedback* staat 3,0 op een vierpuntsschaal gelijk aan voldoende en vanaf 3,5 en hoger is de score goed.
De *Monitor Kwaliteitscholen* hanteert, afhankelijk van het onderzochte domein, een twee-, drie-, vijf-, of tienpuntsschaal. Ook zijn er open vragen gesteld. In de uitkomsten zijn alle domeinen opgewaardeerd naar een 10-puntschaal. Een percentage van 65% (zeer) tevreden geldt als voldoende, en van 75% als goed.
- In hoofdstuk vier zijn de standaarden uitgewerkt waaraan de opleidingsschool moet voldoen. De paragrafen starten met het vermelden van de standaard en de bijbehorende criteria voor de opleidingsschool. Vervolgens wordt aangegeven hoe we aan die standaard werken. Elke standaard wordt afgesloten met reflectie op de stand van zaken en mogelijke ontwikkeling.
- Alle in grijs genoemde titels verwijzen naar de gelijknamige brondocumenten. De volledige lijst is te vinden in bijlage 2.

4

Standaarden uit het NVAO-toetsingskader

4.1 STANDAARD 1: Beoogde Eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master, hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Criteria:

1a: De opleidingsschool heeft een geëxpliciteerde visie op opleiden in de school geconcretiseerd in een opleidingsplan.

1b: De opleidingsschool waarborgt dat studenten de gelegenheid hebben de verbinding tussen theorie en praktijk te leggen. Het opleidingstraject in de school kent voldoende diepgang door verbindingen met de theorie. Het opleidingstraject in de lerarenopleiding sluit aan bij de praktijkervaringen in de school en is geconcretiseerd in een opleidingsplan.

1c: De opleidingsschool waarborgt dat de studenten de gelegenheid hebben ervaring op te doen in gevarieerde onderwijssituaties.

4.1.1. Visie, beleid en uitvoering

De werkplekbegeleiders, schoolopleiders, instituutopleiders en stuurgroepleden van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP werken samen aan een uitdagende en professionele leergemeenschap waar het werkplekleren vorm krijgt. Het doel van de opleidingsschool is het samen opleiden van voldoende start-bekwame tweedegraads leraren in het voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs. Toekomstige leraren die beschikken over adequate competenties, vakmanschap en meesterschap en die gericht zijn op hun professionele rol binnen een gevarieerde Amsterdamse onderwijsomgeving. Daarnaast geven de scholen graag veel studenten kansen om ervaring op te doen binnen het werkplekleren. Door hechte samenwerking tussen de partners ontstaat uitwisseling van praktijkervaringen, expertisedeling en kenniscirculatie. Dat maakt ons tot de leergemeenschap die we willen zijn. Van deze samenwerking profiteren niet alleen de studenten maar ook de leerlingen | deelnemers en het zittende personeel op de scholen.

In het opleidingsplan ***Samen Opleiden!*** en het kwaliteitszorgplan ***Goed Bezig*** is beschreven hoe de betrokkenen van de opleidingsschool er aan werken om dit doel te realiseren. Beide documenten geven richting aan de ontwikkeling van een (in het licht van de standaarden van de NVAO) optimaal functionerende opleidingsschool. Daartoe worden de documenten in goed overleg tussen de werkplekbegeleiders, schoolopleiders, managers, instituutopleiders en stuurgroepleden periodiek bijgesteld.

De visie van de opleidingsschool beschrijft waar 'we voor staan en waar we voor gaan':

- Hecht partnerschap
- Een optimaal leerklimaat
- Integraal personeelsbeleid
- Integrale kwaliteitszorg

De betrokkenen van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP zetten zich in om hecht partnerschap te verwezenlijken door:

- een duidelijke verdeling van taken, rollen en verantwoordelijkheden vast te leggen in het opleidingsplan
- het organiseren, bewaken en borgen van een heldere overlegstructuur
- een adequate afstemming tussen de partners ten aanzien van de te verwezenlijken streefdoelen

Bij het benoemen van taken, rollen en verantwoordelijkheden is uitgegaan van de terminologie die in het ADEF rollenportfolio gehanteerd wordt. Binnen de opleidingsschool worden onderscheiden:

- De *werkplekbegeleider* (de directe begeleider | opleider van de student op de werkplek)

- De *schoolopleider* (de opleider in de scholen) en de *opleidingsmanager / directeur*.
- De *instituufoopleider* (de begeleider vanuit de hogeschool)
- De *medewerkers van het stage bureau van de hogeschool, de coördinatoren scholing* en het programma Theorie en Praktijk op School (TPS) (de procesondersteuners).
- Het *programmamanagement* van de opleidingsschool (de stuurgroep), de *coördinatoren* en *vertegenwoordigers vanuit het bestuur* (ontwikkelen beleid en zijn verantwoordelijk voor het bestuur van de opleidingsschool).

Primair doel van de communicatie binnen de opleidingsschool is het verbeteren van de samenwerking, opdat de leeromgeving voor de studenten én de begeleiders een zo hoog mogelijke kwaliteit heeft.

De communicatie is als volgt georganiseerd:

Schoolopleiders, instituutopleiders en werkplekbegeleiders overleggen op de schoollocatie over de beoordeling van de studenten, bovendien zijn er enkele **werkgroepen** waar vertegenwoordigers van scholen en hogescholen periodiek bij elkaar komen om onderwerpen te bespreken die betrekking hebben op de streefdoelen.

In het **schoolopleiders overleg**, dat acht keer per schooljaar plaatsvindt, zijn alle locaties van het vo en mbo vertegenwoordigd die betrokken zijn bij de opleidingsschool. Onderwerpen tijdens deze overleggen variëren van een uitwisseling van ervaringen die kunnen leiden tot bijstelling van het beleid tot huishoudelijke mededelingen en informatie vanuit de stuurgroep. De directeur van de opleidingsschool is voorzitter van dit overleg. Zo is uitwisseling tussen de ‘werkvloer’ en de stuurgroep gewaarborgd (*verslagen schoolopleidersoverleg ter inzage*).

De **directeur en de twee coördinatoren** spreken elkaar wekelijks over de dagelijkse gang van zaken. De **stuurgroep**, waar vertegenwoordigers van Inholland, de HvA, ZAAM en ROCTOP zitting in hebben, komt acht keer per jaar bijeen. Agendapunten hebben betrekking op de gestelde streefdoelen en het uitvoeren, bijstellen en vaststellen van beleid. De stuurgroep streeft er naar dat het programmadeel dat zich op de scholen afspeelt optimaal is afgestemd op het deel dat op de hogescholen wordt aangeboden (*verslagen stuurgroepoverleg ter inzage*).

Verbinding tussen theorie en praktijk

De betrokkenen van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP zien het als een primaire taak om studenten toegang te geven tot een zo breed mogelijk scala aan leerbronnen, zodat zij op verschillende manieren hun competenties kunnen ontwikkelen tot het niveau van beginnende leraar. De scholen en hogescholen zetten zich in om een natuurlijke verbinding tussen theorie en praktijk tot stand te brengen. Dit gebeurt structureel in verschillende situaties:

- Op de locaties vinden intervisiebijeenkomsten plaats voor en door studenten waarbij zij vanuit theoretisch perspectief reflecteren op hun praktijkervaringen, en omgekeerd: vanuit hun praktijkervaringen kunnen zij, al dan niet in dialoog met de begeleiders, zoeken naar theoretische referentiekaders. (*intervisieverslagen ter inzage*).
- Werkplekbegeleiders beschikken over veel praktijkkennis en vaardigheden: zij kunnen refereren aan een grote hoeveelheid praktijkvoorbeelden en daarmee bieden zij de studenten een belangrijke en rijke leerbron.
- De opleidingsschool waarborgt met het TPS-programma (Theorie en Praktijk op School) een koppeling tussen theorie en praktijk. Het programma biedt inzicht in drie thema's: directe instructie, didactische principes en leerlingbegeleiding. Per locatie worden voor die school specifiek geldende thema's behandeld, bijvoorbeeld: het programmadeel over leerlingbegeleiding wordt op een zorglocatie aangeboden, midden in de dagelijkse praktijk.
Krachtig aan het TPS-programma is de inhoudelijke afstemming tussen de scholen (schoolopleiders) en hogescholen (instituufoopleiders). Met elkaar werken zij aan een programma dat dicht op de dagelijkse praktijk staat en dat een optimale verbinding legt tussen theorie en praktijk. Het TPS programma wordt afgesloten met een bewijs van deelname. (*zie Samen Opleiden! en eindevaluatie TPS 2014-2015, ter inzage*).

Gevarieerde onderwijssituaties

Het programma van het werkplekleren binnen de opleidingsschool biedt een grote diversiteit aan onderwijsleersituaties: studenten kunnen werkervaring opdoen binnen scholen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en binnen de zorglocaties van ZAAM. Vooral leerzaam zijn de verschillen in schoolcultuur en dynamiek waarbinnen de aankomende leraren zich kunnen ontwikkelen. Studenten kunnen kiezen voor een leerwerkplek met de wat oudere mbo-leerlingen, voor ervaring opdoen op één van de mbo-niveaus en (of) het werken binnen diverse onderwijssectoren, zoals handel en administratie, economie, zorg en welzijn of horeca en toerisme etc.

Uit de consentgesprekken die op de locaties gevoerd werden om de 360° feedback enquête na te bespreken met de werkplekbegeleiders, (op het moment van het gesprek aanwezige) studenten en de schoolleider van de locatie (*verslagen consentgesprekken ter inzage*), kwam naar voren dat studenten het waarderen dat zij tijdens het TPS-programma in contact komen met studenten die binnen andere

schooltypes stage lopen. Dit heeft er in een aantal gevallen toe geleid dat studenten geïnspireerd werden om bijvoorbeeld ook eens een stage op het mbo te proberen. (Doorgaans blijken studenten te kiezen voor een stage binnen een schooltype waar zij vertrouwd mee zijn).

Met ingang van schooljaar 2015-2016 kunnen studenten van Inholland voor hun afstudeerfase kiezen tussen twee afstudeerrichtingen (en een daarbij horende praktijkcontext): havo | vwo onderbouw of vmbo | mbo.

Oriëntatie vindt plaats in leerjaar 1-3. De Hogeschool van Amsterdam biedt deze mogelijkheid vanaf schooljaar 2016-2017.

Het bovenstaande wordt bevestigd in de *360° feedback enquête*: Op de stelling: 'studenten hebben binnen onze locatie de gelegenheid om ervaring op te doen in gevarieerde onderwijsituaties' scoorden studenten hoog: 3,6 van maximaal 4 (*enquête 360° feedback ter inzage*).

4.1.2. Reflectie en ontwikkeling

Sterke punten

- Studenten kunnen werkervaring opdoen binnen verschillende onderwijstypen en onderwijsituaties: in het vo het mbo en | of op een zorglocatie. Deze keuzemogelijkheid wordt gewaardeerd door studenten, alumni, schoolopleiders en werkplekbegeleiders (*score 3.5 van maximaal 4*) (*enquête 360° feedback ter inzage*).
- Studenten waarderen het programma Theorie en Praktijk op School. Zij geven aan dat de TPS-dagen inhoudelijk goed aansluiten bij de opdrachten van de instituten. Het werd als positief ervaren dat zij op de locatie geïnformeerd werden over de specifieke onderwijscontext van die school: studenten 'konden de theorie goed zien in de praktijk'. Ook vonden studenten het een meerwaarde dat tijdens het TPS-programma de verschillende onderwijstypen en niveaus worden belicht (mbo, vo en havo). Eerstejaarsstudenten geven aan een beter en breder beeld te hebben gekregen van de sleutelbegrippen in relatie tot de praktijk en hoe zij die zelf op de werkplek kunnen toepassen. (*eindevaluatie TPS 2014-2015 ter inzage*).
- De begeleiding van studenten door werkplekbegeleiders is van goede kwaliteit en wordt door studenten hoog gewaardeerd (*monitor Kwaliteitscholen, ter inzage*).

Ontwikkeling

- Dat studenten binnen de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP werkervaring kunnen opdoen binnen zowel het vo als het mbo is uniek voor de regio. De betrokkenen van de opleidingsschool willen de kansen van deze meerwaarde van de combinatie mbo vo beter benutten.
De werkgroep onderzoek en afstemming gaat na hoe studenten gestimuleerd kunnen worden om vaker en meer ervaring op te doen binnen verschillende leerjaren en niveaus, en brengt hierover advies uit aan de stuurgroep, zodat hier beleid op gemaakt kan worden.
- Studenten gaven aan dat zij het TPS-programma in combinatie met de opdrachten die zij van de hogeschool krijgen, soms als zwaar ervoeren. Ook dat de doelstellingen van TPS niet altijd helder waren en dat zij graag meer praktisch bezig zouden zijn (*eindevaluatie TPS 2014-2015 ter inzage*).
In overleg met de hogescholen zal de werkgroep TPS werken aan: een beter met de hogescholen afgestemde planning van de TPS-bijeenkomsten, duidelijker geformuleerde doelstellingen van het TPS-programma en tot slot helderheid voor de studenten over hetgeen van hen tijdens TPS wordt verwacht. Daarnaast worden studenten tijdens de intake beter geïnformeerd over het verplichte TPS programma. Bovendien wordt in schooljaar 2015-2016 voor alle drie de programmaonderdelen een reader uitgewerkt.

4.2 STANDAARD 2: onderwijsleeromgeving

Standaard 2

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Criteria

Programma

2a: Het programma dat door de opleidingsschool is uitgewerkt stelt de studenten in staat om de eindkwalificaties te bereiken.

2b: De opleidingsschool heeft een samenhangend programma waarbinnen het gedeelte van het curriculum dat in de school wordt verworven en het gedeelte van het curriculum dat in de lerarenopleiding wordt verworven een geïntegreerd geheel vormen. De individuele trajecten zijn verankerd in dit programma.

2c: De afstemming tussen de instroomkwalificaties van de studenten en het te volgen programma is transparant. Verleende vrijstellingen moeten inhoudelijk worden verantwoord. De rol van EVC wordt hierbij beschreven.

2d: De scholen en de lerarenopleidingen hanteren in functie van het traject in de opleidingsschool een didactisch concept waarmee alle partners instemmen.

Personeel

2e: De opleidingsschool zet voldoende personeel in om de studenten op te leiden, te begeleiden en te beoordelen. Bij de algemene gegevens van de opleidingsschool wordt aangegeven het percentage master en hbo geschoolde docenten.

2f: Het personeel dat wordt ingezet voor de opleidingsschool is deskundig in het opleiden, begeleiden en beoordelen van de studenten.

2g: De opleidingsschool heeft een visie op professionalisering uitgeschreven en borgt op systematische wijze de kwaliteit van alle personeel dat betrokken is bij de opleidingsschool.

Voorzieningen | Studiebegeleiding

2h: De opleidingsschool zorgt ervoor dat de begeleiding vanuit de school en vanuit de lerarenopleiding op elkaar is afgestemd, transparant is voor studenten en andere betrokkenen en aansluit bij de specifieke behoeften van de studenten binnen dit traject.

4.2.1. Programma

De opleidingsschool ZAAM-ROCTOP leidt studenten op tot professionele leraren die de verantwoordelijkheid nemen voor het creëren van een optimaal leerklimaat in de klas. Het programma is er op gericht dat het de student gelegenheid geeft om zich te ontwikkelen tot startbekwame leraar.

De visie is omschreven in het opleidingsplan *Samen Opleiden!* en de praktische uitwerking is vastgelegd in de studiegidsen van Hogeschool Inholland en de Hogeschool van Amsterdam (HvA). Het programma is praktisch, inhoudelijk en in diversiteit zo opgezet dat de studenten in staat zijn om de eindkwalificaties te behalen, het is maatschappelijk relevant en het sluit aan bij de reële beroepspraktijk.

Beide hogescholen hebben de leerdoelen uitgewerkt in het opleidingsplan, waarin duidelijk is aangegeven hoe de competentieontwikkeling van de student gedurende de opleiding verloopt (SBL competenties, conform de wet-BIO en de Dublin descriptoren). Het programma kent een logische volgorde en opbouw. Scholen en hogescholen zien er op toe dat de studenten en hun (werkplek)begeleiders op de hoogte zijn van de opbouw van het programma, onder andere door hen te laten werken aan de opdrachten uit de praktijkgidsen die opdrachten en beoordelingsformulieren bevatten. De eindkwalificaties zijn gekoppeld aan de bekwaamheidseisen en in de studiegidsen en praktijkgidsen uitgewerkt tot concrete doelen en gedragsindicatoren. Er is een beoordelingssystematiek die borgt dat de gewenste niveaus behaald worden.

De enquête ten behoeve van de 360° feedback die is afgenomen onder alle betrokkenen van de opleidingsschool bevestigt dat het programma van de opleidingsschool de studenten goed in staat stelt om de beoogde eindkwalificaties te behalen (*gemiddelde score 3,5 van maximaal 4*) (*enquête 360° feedback ter inzage*).

Leren op de hogeschool en op de werkplek

Een belangrijk deel van de opleiding bestaat uit praktijkleren. Scholen en hogescholen werken met elkaar aan een krachtige werkplekleeromgeving waar studenten theorie en praktijk met elkaar verbinden en zo hun competenties tot het vereiste niveau ontwikkelen. Minimaal 40% van het aantal studiepunten (ECTS) dat de gehele opleiding uitmaakt, is gerelateerd aan het leren en werken in de beroepspraktijk: daar worden de beroepstaken concreet en kunnen studenten onder goede begeleiding leren door te doen en te onderzoeken. (*Samen opleiden, opleiden met scholen, Inholland, ter inzage*). Daarbij volgen studenten en werkplekbegeleiders de leerlijnen die door de hogescholen in de praktijkgidsen onder andere in de vorm van opdrachten zijn beschreven.

Van de aankomende leraren wordt verwacht dat zij deelnemen aan alle, voor een leraar relevante taken. Zij worden opgenomen in het lerarenteam en krijgen naast lestaken ook niet les-gebonden verantwoordelijkheden, zoals het voeren van oudergesprekken, deelname aan vergaderingen,

huiswerkbegeleiding, begeleid zelfstandig leren en het ontwikkelen van lesmateriaal. Zo kunnen de aankomende leraren zich een beeld vormen van het beroep en hun motivatie daarvoor, en bovendien geeft deze aanpak hen de gelegenheid om hun eigen beroepsidentiteit te ontwikkelen.

Uit de enquête ten behoeve van de 360° feedback blijkt dat de samenhang (verbinding met de theorie en de aansluiting bij de praktijkervaringen) en variatie (de mogelijkheid om in gevarieerde onderwijssituaties ervaring op te doen) door alle betrokkenen (waaronder ook de huidige studenten) gewaardeerd wordt. Tijdens de consentgesprekken bleek dat met name in het mbo de variatie aan lessen en doelgroepen groot is. Ook kwam werd bevestigd dat in de meeste teams (zowel vo als mbo) de studenten deel uitmaken van het team en participeren in bijna alle activiteiten (*verslagen consentgesprekken ter inzage*).

De opleidingsschool kent een grote diversiteit aan studenten: zij verschillen onder andere in vooropleiding, ervaring (zij-instromers) en culturele achtergrond. De begeleiding is er op gericht dat de studenten in overleg met de instituutopleider en werkplekbegeleider hun persoonlijke leerroutes kunnen uitstippelen. Essentieel daarbij is het vinden van een balans tussen routinevorming en vernieuwing. Dit wordt bereikt door te voldoen aan een aantal voorwaarden: er is gelegenheid om praktijkervaring op te doen (om zo routines op te bouwen), het leren is betekenisgericht (begeleiders stimuleren dat aankomende leraren leren van succes- én probleemervaringen), studenten worden ondersteund bij het (leren) reflecteren op praktijkervaringen en het ontwikkelen van praktijkkennis: om te individualiseren (studenten hebben de ruimte om hun eigen beroepsidentiteit te ontwikkelen), en het leren is een wederkerige aangelegenheid: de opleidingsschool is een leergemeenschap; alle betrokkenen leren van elkaar (*Inholland: Samen opleiden: opleiden met scholen, ter inzage en de website werkplekleren tweedegraads lerarenopleidingen van de HvA*).

Instroom

De hogescholen handelen conform een verantwoordingsdocument waarin het beleid ten aanzien van vrijstellingen en EVC's is vastgelegd. (*Inholland: verantwoording deeltijdprogramma met vrijstellingen – lerarenopleidingen 2015-2016, HvA: instellingstoets, ter inzage*).

De zij-instroomtrajecten zijn verkorte trajecten voor onbevoegde leraren in het tweedegraads gebied. Kandidaten voor de trajecten hebben minimaal een hbo-diploma (ZIB, zij-instromers in beroep) óf ze hebben het diploma niet, maar zijn wel toelaatbaar tot het hbo op basis van eerder verworven competenties (kandidaten met alleen EVC). De laatste groep moet minimaal drie jaar ervaring hebben in een relevante werkomgeving en deelnemen aan een landelijk erkend EVC-assessment. De EVC-procedure van de opleidingen is duidelijk beschreven en voldoet aan zowel landelijke kwaliteitseisen als aan die van de HvA en Inholland. Elke opleiding beschikt over een EVC-matrix voor het vak- en vakdidactische deel van de opleiding.

De begeleiding van de individuele student in de beroepspraktijk wordt in onderling overleg met de instituutopleider en werkplekbegeleider op maat vormgegeven. Hierbij wordt uitgegaan van de ervaring, kennis, vaardigheden en andere in studie- en beroepssituaties ontwikkelde competenties van de student.

Om te komen tot een effectief plaatsingsbeleid op de scholen, waarbij een match tot stand gebracht wordt tussen de beschikbare praktijkplaatsen en de leerwensen en -behoeften van de student, presenteren de scholen zich op de stagemarkten die de hogescholen daartoe organiseren. De beschikbaarheid van stageplaatsen wordt ook bekendgemaakt via de digitale systemen van de HvA (Centuri) en Inholland (Praktijkplein). Daarnaast maken studenten kennis met de scholen tijdens het Instituutspracticum (Inholland) of de bezoekdagen (HvA).

Studenten kunnen zich aanmelden bij de school van hun keuze; de schoolopleider voert het intakegesprek ten behoeve van een optimale match. Als daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld als een bepaalde school al voorzien is, of als de leerdoelen van de student onvoldoende overeenkomen met de taken die binnen de school uitgevoerd kunnen worden, hebben schoolopleiders (van vmbo en mbo) onderling contact om een student alsnog aan een leerwerkplek te helpen. Hierbij spelen de schoolopleider en de instituutopleider een centrale rol.

Krachtig en waardevol kenmerk van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP is, dat er leerwerkplekken beschikbaar zijn binnen zowel het vmbo als het mbo. Tijdens het TPS-programma (Theorie en Praktijk op School), waaraan studenten deelnemen die op beide schooltypen stage lopen, wisselen studenten ervaringen uit. Zo worden zij gemotiveerd om hun horizon te verbreden.

Didactisch concept

De partners van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP gaan ervan uit dat leren een continu, actief en sociaal proces is. Daarbij is het van belang dat de student leert te reflecteren op zijn | haar praktijkervaringen om die in een breder theoretisch kader te kunnen plaatsen. De begeleiding is er o.a.

op gericht om studenten adequaat om te leren gaan met beroepsvraagstukken in de praktijk. Ook om hen te motiveren door hun gevoel van verantwoordelijkheid en participatie (erbij horen) te versterken.

In het opleidingsplan van de opleidingsschool (*Samen Opleiden!*) is het gezamenlijke didactisch concept in de volgende zes kernpunten verwoord:

1. *Afstemming tussen de student en de leermogelijkheden van de school.*
De opleidingsschool besteedt veel aandacht en zorg aan de matching tussen de leermogelijkheden van de school en de leerbehoefte van de student (zie boven: instroom).
2. *Een goede introductie van de student en uitnodiging tot deelname.*
Een goede introductie bij de collega's en de leerlingen in combinatie met een passende toekenning van taken en verantwoordelijkheden maakt dat de student zich gezien en gekend voelt.
3. *De keuze van de taken voor de student en de begeleiding daarvan.*
Begeleiders en studenten zien er in goed overleg op toe dat er een balans is tussen de praktijkdoelen van de school en de persoonlijke leerdoelen van de student.
Werkplekbegeleiders en schoolopleiders zien er, in overleg met de instituutopleiders zo veel mogelijk op toe dat taken aan de volgende voorwaarden voldoen. Het zijn authentieke (realistische) (beroeps)taken, ze zijn in overeenstemming met de praktijkperiode en de daaruit voortvloeiende specifieke leerdoelen, de opbouw van de taken is van eenvoudig naar complex, met de toename van complexiteit van de taken wordt de begeleiding passend afgebouwd (*scaffolding*), de taken nemen geleidelijk toe, totdat de student alle taken van een beginnende leraar kan uitvoeren.
De werkplekbegeleider en student hebben minimaal wekelijks contact over de meest effectieve manier waarop de opdrachten uitgevoerd kunnen worden.
4. *Natuurlijke verbindingen tussen theorie en praktijk.*
De begeleiding van de studenten in hun ontwikkeling van competenties is er op gericht dat kennis en het vermogen tot handelen een geïntegreerd geheel vormen. Begeleiders op de scholen realiseren zich dat kennis en inzichten vaak volgen uit ervaringen in de praktijk. Bovendien dat het beschikken over voldoende theoretische kennis en inzichten niet automatisch betekent dat het handelen in de praktijk ook goed gaat.
In de begeleiding van de studenten wordt hier rekening mee gehouden: studenten krijgen volop de gelegenheid om te leren door te doen: door te experimenteren, door fouten te maken en successen te ervaren en door hierop te reflecteren en de ervaringen in een theoretisch kader te plaatsen.
5. *Het ontwikkelen van leerwerkstrategieën, worden deze (h)erkend en benut?*
Essentieel aspect van competentiegericht leren is dat de student zelf actief werkt aan de ontwikkeling van zijn | haar metacognitieve vaardigheden: dat hij | zij het leren in toenemende mate leert zelf te reguleren. Werkplekbegeleiders ondersteunen en begeleiden studenten bij het leren herkennen en reguleren van hun eigen leerproces. Daartoe stimuleren werkplekbegeleiders de studenten om initiatieven te nemen en nieuwe ervaringen op te doen (bijvoorbeeld door een stage op het vo af te wisselen met een stage op het mbo, of door, voor de student nieuwe pedagogische en | of (vak)didactische voornemens uit te proberen in de praktijk). In de begeleiding wordt de studenten ook gestimuleerd om oog te krijgen voor persoonlijke leerstrategieën en om hun individuele repertoire van leerstrategieën uit te breiden, en zo gebruik te maken van de mogelijkheden om ervaring op te doen die de opleidingsschool hen biedt.
6. *Het beoordelen van de bekwaamheid.*
De (formatieve en summatieve) beoordeling van de mate waarin de student diens competenties heeft ontwikkeld, vindt plaats in overleg tussen de hogescholen (instituutopleiders) en scholen (werkplekbegeleiders en schoolopleiders). Het is voor alle betrokkenen helder dat de hogeschool eindverantwoordelijk is voor de examinering.
De uitkomst van de beoordelingen verwerkt de student in diens POP (Persoonlijk Ontwikkelings Plan) en PAP (Persoonlijk Activiteiten Plan). Deze voortgangsdOCUMENTEN bespreekt hij | zij op zowel de school als op de hogeschool.

In *Samen opleiden: opleiden met scholen (Inholland)* en in de *beschrijving van het HvA curriculum (Hogeschool van Amsterdam)*, zijn de leerlijnen (Inholland) en de hoofdlijnen (Hogeschool van Amsterdam) omschreven en is aangegeven hoe en op welk moment getoetst wordt. Ook vinden studenten en begeleiders hier informatie over het programmadeel dat binnen de hogeschool doorlopen wordt, en het deel dat in de beroepspraktijk plaatsvindt. Beide hogescholen informeren studenten en begeleiders middels studiewijzers over de inrichting van de studiejaren.

De programma's van de beide hogescholen volgen in hun curriculum elk een eigen planning en volgorde. Het programma van de HvA onderscheidt zes hoofdlijnen: vak en vakdidactiek; de professionele ontwikkelingslijn, het werkplekleren, LIO-praktijkonderzoek, afstuderen en supervisie. Hogeschool Inholland maakt onderscheid tussen drie leerlijnen: de vakinhoudelijke en vakdidactische lijn, de onderwijskundige en pedagogische lijn en de praktijk en studieloopbaanlijn.

De partners van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP zien er op toe dat zowel de studenten als de begeleiders (werkplekbegeleiders, schoolopleiders en instituutopleiders) op de hoogte zijn van beoogde eindkwalificaties (opleidingsdoelen), zodat de begeleiding optimaal aansluit bij de individuele behoefte van de student. Deze informatieoverdracht en uitwisseling over het programma vindt plaats op de netwerkbijeenkomsten die beide hogescholen ca. drie keer per jaar organiseren voor schoolopleiders, werkplekbegeleiders, instituutopleiders en andere betrokkenen. Verder via de werkplekbegeleiders cursussen die door beide hogescholen worden verzorgd, via het TPS-programma en met name de voorbereidingen daarop, via het introductieprogramma voor de studenten, en de werkgroepen (zie: *Kwaliteitszorgplan 'Goed Bezig'*). Er is ook een informele informatie-uitwisseling tijdens de contacten tussen werkplekbegeleiders en instituutopleiders tijdens bijvoorbeeld beoordelingen.

4.2.2. Personeel

In het peiljaar 2014-2015 liepen 190 studenten van de Hogeschool van Amsterdam en van Hogeschool Inholland stage op de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP. Zij werden begeleid door 108 werkplekbegeleiders (ca 0,05 fte per student). Op elke van de 11 opleidingsscholen was één schoolopleider aangesteld, en de studenten werden vanuit de hogescholen begeleid door in totaal 13 instituutopleiders. Enkele begeleiders hadden een dubbelfunctie (zie *hfdst. 1: basisgegevens*).

De partners van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP hebben het professionaliseringsbeleid in het opleidingsplan *Samen Opleiden!* vastgelegd. Deskundigheidsbevordering van werkplekbegeleiders, schoolopleiders en instituutopleiders staat hoog op de agenda van de opleidingsschool. Uitgangspunt is dat professionalisering altijd doorgaat: binnen de leergemeenschap die de opleidingsschool meent te zijn, leert iedereen altijd van elkaar.

Ten behoeve van deskundigheidsbevordering organiseert de opleidingsschool vijf opeenvolgende cursussen voor werkplekbegeleiders: de (verplichte) basiscursus, de cursus begeleide intervisie, de verdiepingscursus de assessorentraining, en de cursus school video interactie begeleiding. De cursussen worden verzorgd door de beide hogescholen en in overleg met andere betrokkenen van de opleidingsschool worden ze inhoudelijk vormgegeven. Werkplekbegeleiders worden geacht minimaal de basistraining begeleidingsvaardigheden te hebben doorlopen, en zij worden gestimuleerd om deel te nemen aan de vervolgcursussen. In 2015 werd aan 84 werkplekbegeleiders een certificaat van deelname aan een van de cursussen uitgereikt.

Van de 12 schoolopleiders volgen er zeven het VELON registratietraject en één schoolopleider is geregistreerd. De niet-geregistreerde schoolopleiders beschikken over voldoende deskundigheid om studenten adequaat te begeleiden, en zij zullen binnen afzienbare tijd geregistreerd zijn of het registratie traject gaan doorlopen. De instituutopleiders van de hogescholen krijgen intern scholing en individuele ondersteuning.

Deskundigheidsbevordering op het gebied van het beoordelen is onderdeel van de basiscursus voor werkplekbegeleiders. In de beoordelingsprocedure van de studenten werken instituutopleiders, werkplekbegeleiders en schoolopleiders samen, ook tijdens netwerkbijeenkomsten is afstemming en uitwisseling over de beoordelingsmethodiek en terugkerend thema. Meest belangrijk is echter het ervaringsfeit dat deskundigheid -ook voor zittend personeel- toeneemt door 'het werk te doen' en door ondersteuning te krijgen bij het reflecteren op het werk; zo kenmerkend voor een leergemeenschap.

De vereiste competenties voor de opleiders in de opleidingsschool zijn in het opleidingsplan *Samen opleiden!* vastgelegd in de functiebeschrijvingen. Daarbij diende het ADEF rollenportfolio als uitgangspunt.

In de reguliere gesprekscyclus van de scholen is de opleidingsschool als vast onderwerp opgenomen. Tijdens de leidraadsgesprekken -de jaarlijkse bijeenkomst waarin op de locatie de onderwijsmanager, schoolopleider en de coördinator van de opleidingsschool de gang van zaken binnen de opleidingsschool evalueren- komt de facilitering en professionalisering van schoolopleiders en werkplekbegeleiders ter sprake. (*ter inzage: verslagen van leidraadsgesprekken*).

Uit de consentgesprekken bleek dat studenten vinden dat de opleidingsschool bijdraagt aan het afleveren van goed gekwalificeerd personeel. Dit blijkt ook uit het feit dat oud-studenten na hun afstuderen in dienst treden bij ZAAM of ROC TOP (ca 25% van het huidige personeel liep ooit stage op de opleidingsschool). Op deze manier draagt de opleidingsschool direct bij aan de instroom van nieuwe medewerkers (collega's) binnen ZAAM en ROC-TOP.

Streven is, om de komende vier jaar het integrale aspect van het personeelsbeleid verder uit te werken door de opleidingsschool op de scholen en de locaties een plek geven in het personeelsbeleid. Bijvoorbeeld door zittend personeel gelegenheid te geven om als cursist deel te nemen aan scholingsprogramma's zoals TPS of onderwijs binnen de hogeschool. Daarnaast is de opleidingsschool een effectieve bron voor 'groene aanwas'.

4.2.3. Begeleiding, voorzieningen

De studenten worden vanuit de hogescholen begeleid door een mentor | studieloopbaanbegeleider en een instituutsopleider. Op de leerwerkplek worden zij begeleid door de werkplekbegeleider en iets meer op afstand, door de schoolopleider, die behalve de studenten, ook de werkplekbegeleiders begeleidt.

De begeleidingsgesprekken van de werkplekbegeleiders met de studenten vinden wekelijks plaats. Deze gesprekken sluiten zo veel mogelijk aan op de leervragen van de studenten. De praktijkgidsen van de hogescholen dienen als leidraad.

De werkgroep onderzoek en afstemming, waarin schoolopleiders van het vo en mbo en instituutsopleiders van beide hogescholen zitting hebben, komt drie maal per jaar bijeen om een goede samenwerking tussen scholen en instituten te bewerkstelligen. Op de agenda staan thema's zoals (inhoudelijke en praktische) begeleiding, beoordeling, en (verdere) ontwikkeling van een gemeenschappelijk programma.

Studenten en begeleiders die op het ROC werkzaam zijn, waarderen het dat de hogescholen het curriculum meer gaan laten aansluiten op de specifieke inhoudelijke kenmerken van het mbo en de logistieke en organisatorische complexiteit die dit schooltype kenmerkt. Dit kwam onder andere tijdens de consentgesprekken naar voren.

4.2.4. Reflectie en ontwikkeling

Sterke punten

- In het opleidingsplan *Samen opleiden!* is de verdeling van verantwoordelijkheden van de partners ten aanzien van de onderwijsleeromgeving van de opleidingsschool helder omschreven. De begeleiders herkennen de inhoud van het opleidingsplan. Doel van de opleidingsschool, visie en didactisch concept zijn in samenspraak met de partners geformuleerd.
De in het kwaliteitszorgplan *Goed bezig* genoemde streefdoelen richten zich onder andere op verbetering van de samenwerking en (inhoudelijke en praktische) afstemming tussen de scholen en hogescholen, zowel op stuurgroepniveau als op het niveau van het primaire proces. De partners hebben zich aan de streefdoelen gecommitteerd.
- De studenten geven aan dat het onderwijsprogramma hen in staat stelt om de eindkwalificaties te behalen. Ook zijn zij van mening dat er ruimte is voor op de student afgestemde individuele leerroutes. (*gemiddelde score 3,6 van maximaal 4*) (*360° feedback enquête, ter inzage*).
- Door het TPS-programma en de overleggen die ter voorbereiding plaatsvinden is er dicht op het primaire proces afstemming over het programma op de werkplek en de hogeschool.
- De studenten vinden dat de werkplekbegeleiders en instituutsopleiders deskundig zijn in het opleiden, begeleiden en beoordelen van studenten. In hun ogen zijn er ook voldoende werkplekbegeleiders op de school beschikbaar (*gemiddelde score 3,6 van maximaal 4*) (*360° feedback enquête, ter inzage*).
- Het programma van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP, biedt de student de gelegenheid om in een brede context ervaring op te doen: zowel binnen het vmbo als het mbo, op zorglocaties en binnen verschillende domeinen.
- De hogescholen voeren een actief plaatsingsbeleid door stagemarkten te organiseren. De opleidingsschool is goed vertegenwoordigd op deze markten die door veel studenten worden bezocht. Dit komt een adequate matching ten goede.
- Zowel de werkplekbegeleiders en schoolopleiders als de instituutsopleiders en stuurgroepleden waarderen de mate waarin het scholingsaanbod bijdraagt aan de kwaliteit van de professionals binnen de opleidingsschool. Dit blijkt onder andere uit de consentgesprekken, en uit de evaluatie van de werkplekbegeleiderscursussen.

Ontwikkeling

- Uit de consentgesprekken bleek dat volgens de studenten de voorbereiding op het werken op het mbo (onder andere klassenmanagement en werken met leerlingen van mbo-niveau 1 en 2) en werken met vmbo-basisleerlingen aandachtspunten zijn. Studenten voelen zich niet altijd voldoende geëquipeerd voor deze doelgroep.
Geïnventariseerd wordt hoe systematisch zicht gekregen gaat worden op de ondersteuningsbehoefte van de studenten en hoe hieraan tegemoet gekomen kan worden.

Bovendien werken beide hogescholen aan een programma dat toegespitst is op een adequate voorbereiding op het werken op het mbo opdat studenten voldoende geëquipeerd zijn voor deze doelgroep. De voorlichting over de beide schooltypen wordt verder ontwikkeld om te stimuleren dat studenten zich breed oriënteren.

- Om de werkplekbegeleiders optimaal te informeren over overeenkomsten en verschillen in aanpak en organisatie tussen de beide hogescholen, wordt door de werkgroep onderzoek en afstemming in schooljaar 2015-2016 voor de begeleiders op de scholen een kort overzicht gemaakt van antwoorden op de meest voorkomende vragen (FAQ's) die aan het begin van het schooljaar naar voren komen.
- De benchmark van de resultaten van de laatste monitor Kwaliteitscholen (2015) geeft aan, dat de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP op enkele punten iets lager scoort dan andere scholen uit de regio die de monitor uitzetten.

Om inspiratie op te doen d.m.v. het delen van good practice zal in schooljaar 2015-2016 contact gezocht worden met een andere opleidingsschool. Verder zal op de langere termijn onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn van het uitvoeren van een interne audit i.s.m. een andere opleidingsschool.

4.3 STANDAARD 3: toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Criteria:

3a: De opleidingsschool hanteert duidelijk afspraken over de rol, de taken en de verantwoordelijkheden van elk van de partners bij beoordeling en toetsing. Iedere student heeft volstrekte helderheid over wat die afspraken in de praktijk van de opleiding betekenen.

3b: De examencommissie van de betreffende instituten heeft expliciet een rol bij de beoordeling en toetsing

4.3.1. Beleid en uitvoering

De twee hogescholen zijn eindverantwoordelijk voor het borgen van een betrouwbaar en inzichtelijk systeem van toetsing. Dit staat beschreven in het onderwijsconcept van de hogeschool en is vastgelegd in het toetsbeleid. (Inholland: zie Toetsplan 2012-2017, Hogeschool van Amsterdam: zie HvA website werkplekleren tweedegraads lerarenopleidingen).

Naast de landelijke generieke en vakspecifieke kennisbasis wordt ook de ontwikkeling van de bekwaamheidseisen zoals beschreven in de wet BIO getoetst. Het gaat hier om: interpersoonlijke, pedagogische, vakinhoudelijke en didactische, en organisatorische competenties. Verder wordt getoetst of studenten kunnen samenwerken in een team en met de omgeving en of zij competent zijn in reflecteren en zich ontwikkelen.

In het proces van competentieontwikkeling gebruiken de hogescholen formatieve en summatieve toetsingsmomenten. Formatieve toetsing is een doorlopend proces van informatie verzamelen over de leerresultaten, over sterke en zwakke punten die leraren gebruiken voor feedback bij hun beroepstaken. Formatieve toetsing wordt breed toegepast en omvat dan niet-kwantificeerbare informatie uit vragenlijsten en overleggen. Veel formatieve beoordelingen komen tot stand door reflectiebijeenkomsten, intervisie, coaching, en pedagogische en (vak)didactische begeleiding.

Bij de summatieve toetsing wordt aan het einde van een periode een cijfer toegekend voor het bereiken van de doelstellingen. Hiertoe hanteren de hogescholen beoordelingsformulieren met heldere criteria. De soort en vorm van elke toets, dus ook die van de praktijkcomponent, is vastgelegd in de onderwijs- en examenregeling van de afzonderlijke hogescholen.

De hogescholen hebben elk een eigen toetssysteem voor het praktijkleren dat in de praktijkgidsen is beschreven. De werkplekbegeleiders en de studenten zijn op de hoogte van deze systemen, zij kennen de werkwijze en weten wat van elke betrokkene wordt verwacht.

De ontwikkeling van de competenties wordt met behulp van een beoordelingsformulier aan de hand van indicatoren per opleidingsfase gemeten. De student wordt gevraagd te reflecteren op diens competentiegroei en deze reflectie te onderbouwen door in samenspraak met de schoolopleider, werkplekbegeleider of instituutopleider bewijzen in zijn | haar portfolio op te nemen. Op basis daarvan wordt vastgesteld of de student het gewenste niveau heeft behaald.

De werkplekbegeleider en | of de schoolopleider en de instituutopleider spelen een belangrijke rol in de beoordeling van de student. Zij hebben de student tijdens het werkplekleren leren kennen. De schoolopleider observeert de student twee maal per jaar tijdens een les. De bevindingen van deze lesobservatie worden meegenomen in het beoordelingsgesprek van de student, dat onder eindverantwoordelijkheid van de instituutopleider plaats vindt. De werkplekbegeleider en | of schoolopleider geven een advies dat wordt meegewogen bij de uiteindelijke beoordeling van de student.

De examencommissies van de beide hogescholen zijn verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van een adequaat toetssysteem dat is ingericht conform de wet op het hoger onderwijs en dat voldoet aan de eisen van de NVAO. Deze commissies spelen met de volgende taken een expliciete rol bij de beoordeling van de student:

- het borgen van kwaliteit van tentamens en examens
- het vaststellen van richtlijnen om de uitslagen van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen
- het aanwijzen van examinatoren
- het verlenen van vrijstellingen
- het treffen van maatregelen bij malversaties zoals fraude etc.
- het uitreiken van getuigschriften

4.3.2. Reflectie en ontwikkeling

Sterke punten

- Binnen de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP is helder voor studenten en hun begeleiders wie welke rol speelt in de toetsing. De criteria zijn duidelijk geformuleerd, de omstandigheden waaronder beoordelingen plaatsvinden zijn bekend en goed, en de beoordelingen sluiten aan bij het voorbereidende onderwijsprogramma en bij de opleidingsdoelen. Dit wordt bevestigd door de uitkomsten van zowel de monitor Kwaliteitscholen, als die van de 360° feedback enquête (*ter inzage*)

Ontwikkeling

- De werkgroep onderzoek en afstemming brengt in schooljaar 2015-2016 advies uit aan de stuurgroep over mogelijke doorontwikkeling van de organisatorische kant van het beoordelen: waar het gaat om het inplannen van de beoordeling, de tijd die ervoor beschikbaar is en de frequentie van de bezoeken van de instituutsopleider op de school.

Daarnaast wordt de mogelijkheid en wenselijkheid van vertegenwoordiging door de scholen in de examencommissie van de betrokken hogescholen door de stuurgroep onderzocht.

4.4 STANDAARD 4: kwaliteitszorg

De opleidingsschool wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de streefdoelen. Bij de interne kwaliteitszorg zijn medewerkers, studenten, alumni en het afnemende beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Criteria

4a De opleidingsschool hanteert een kwaliteitszorgplan dat waarborgt dat de streefdoelen van de opleiding gerealiseerd worden en op regelmatige tijdstippen geëvalueerd worden.

4b De opleidingsschool geeft aantoonbaar opvolging aan de resultaten van de regelmatige evaluaties.

4c De medewerkers en studenten van de opleidingsschool alsook het beroepenveld zijn actief betrokken bij de interne kwaliteitszorg van de opleidingsschool.

4.4.1. Beleid en uitvoering

In het schooljaar 2014-2015 is door de betrokkenen van de opleidingsschool hard gewerkt aan de implementatie van een goed functionerende kwaliteitscyclus. We menen dat onze inspanningen tot een mooi resultaat hebben geleid. Er ligt een kwaliteitszorgplan: *Goed Bezig*, met daarin opgenomen de streefdoelen van de opleidingsschool. Verder is de visie en werkwijze vastgelegd in het opleidingsplan *Samen Opleiden!*.

Het kwaliteitszorgplan betekent de start van een meer systematische aanpak van de kwaliteitszorg binnen de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP. Het systeem kent een cyclisch karakter doordat de Plan Do Check Act cyclus (PDCA) wordt doorlopen. In het plan zijn streefdoelen omschreven evenals de instrumenten met behulp waarvan jaarlijks of tweejaarlijks bij alle betrokkenen van de opleidingsschool wordt gemeten of er sprake is van de voorgenomen kwaliteitsverbetering. Per streefdoel zijn de kwaliteitscriteria in het kwaliteitszorgplan aangegeven. Deze zijn bepaald op grond van de visie van de opleidingsschool en de vier NVAO-standaarden.

Onderwerpen die betrekking hebben op de kwaliteitszorg staan periodiek op de agenda in het overleg van de stuurgroep, het schoolleiders overleg, bij tweejaarlijkse consentgesprekken met werkplekbegeleiders, aankomende leraren en alumni, en in de jaarlijkse leidraadgesprekken met managers, schoolleiders en coördinatoren (*verslagen van deze overleggen ter inzage*).

Het kwaliteitszorgplan '*Goed Bezig*' is opgedeeld in drie delen: het beschrijft de visie op kwaliteit (wat verstaat de opleidingsschool onder 'goed bezig' zijn?), het benoemt de streefdoelen die de betrokkenen van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP in de periode 2014-2016 beogen te verwezenlijken, en tot slot beschrijft het plan de opzet, de uitvoering en de borging van de kwaliteitszorgcyclus en wie daarbij betrokken zijn.

De streefdoelen zijn gericht op het versterken van een viertal succesfactoren: hecht partnerschap, optimaal leerklimaat, integraal personeelsbeleid en integrale kwaliteitszorg. Realisatie van de streefdoelen is in de tijd uitgezet, en in het kwaliteitszorgplan is tevens omschreven wie voor het behalen van de doelen verantwoordelijk zijn, wie in de gaten houden of de doelen behaald zijn, en wie wanneer welke actie ondernemen wanneer dat niet gebeurt is.

In het schooljaar 2014-2015 hebben, meer dan in voorgaande jaren, verschillende evaluaties plaatsgevonden en er is, mede op basis van de resultaten hiervan, bijgestuurd (*zie bijlage 4: verbetermatrix*). Zo is de werkgroep onderzoek en afstemming met vertegenwoordigers van de scholen en hogescholen in het leven geroepen om dicht op de werkvloer uitwisseling en communicatie tussen de scholen en hogescholen te verbeteren. Uit de bijeenkomst kwam onder andere naar voren dat er behoefte is aan meer helderheid ten aanzien van de (inhoudelijke en logistieke) verschillen en overeenkomsten tussen de curricula van de HvA en Inholland. Daarop is besloten om een, door de beide hogescholen gezamenlijk opgezet introductieprogramma te ontwikkelen (*verslag 1^e bijeenkomst ter inzage*).

Ten aanzien van het TPS-programma is naar aanleiding van de evaluaties besloten om het vakdidactische aspect verder te ontwikkelen. De focus is nu nog sterk algemeen pedagogisch | didactisch gericht. Daarnaast zal ook binnen het TPS-programma gewerkt worden aan verdere integratie van de curricula van de beide hogescholen.

Naast de evaluaties hebben de intensivering van de deskundigheidsbevordering (werkplekbegeleiders cursussen), deelname aan het VELON registratietraject door acht schoolleiders en het TPS-programma, (waarin schoolleiders en instituutsopleiders samenwerken), geleid tot betere onderlinge afstemming en betere geïnformeerdeheid van de betrokkenen.

Het principe van een leergemeenschap impliceert dat alle betrokkenen van de opleidingsschool voortdurend werken aan verbetering van de kwaliteit, zowel van het opleiden en begeleiden van

studenten als van de professionalisering van leraren. Dit voortdurende leerproces krijgt structuur door het volgen van de PDCA cyclus.

De kwaliteitscyclus wordt als volgt geconcretiseerd:

PLAN	Opleidingsplan: Samen Opleiden! Kwaliteitszorgplan: Goed Bezig! <i>Beide plannen worden in samenspraak met vertegenwoordigers van alle betrokkenen van de opleidingsschool opgesteld, en zijn gebaseerd op de uitkomsten van de diverse evaluaties.</i>
DO	Uitvoeren van het onderwijs binnen de opleidingsschool, de begeleiding van de studenten. Verwezenlijken van de streefdoelen.
CHECK	Kwantitatief: • Monitor kwaliteitscholen (afgeleid van zelfevaluatiekader) • Enquête ten behoeve van de 360° feedback (gebaseerd op standaarden NVAO) • Monitor scholing werkplekbegeleiders Kwalitatief: • Consentgesprekken • Leidraadgesprekken • TPS-enquête en evaluatiegesprekken (programma Theorie en Praktijk op School) • Verslagen resultaten werkgroepen
ACT	De coördinatoren (beiden lid van de stuurgroep) ondernemen de volgende acties: • Opstellen verbetermatrix na afname monitor en enquête • Bijstellen van het opleidingsplan • Bijstellen van het kwaliteitszorgplan (waaronder de het bijstellen van de streefdoelen) • Aansturen en begeleiden van werkgroepen

De opleidingsschool evalueert de invulling van het partnerschap regelmatig bij de betrokkenen. De gebruikte evaluatie-instrumenten zijn zowel kwalitatief als kwantitatief van aard. Op basis van de uitkomsten van evaluaties wordt het beleid, als dat nodig blijkt, bijgesteld. Daardoor zijn stakeholders van de opleidingsschool actief betrokken bij de kwaliteitszorg.

Onderstaand overzicht geeft kort aan welke stakeholders in het kwaliteitszorgplan worden onderscheiden en welke rol zij hebben in de kwaliteitszorg ten behoeve van de opleidingsschool.

studenten	• invullen monitor kwaliteitscholen • invullen enquête zelfevaluatie <i>(wordt afgenomen onder alle betrokkenen van de opleidingsschool: medewerkers, studenten en beleidsmakers)</i> • deelname aan consentgesprekken <i>(worden na het bekend worden van de resultaten op de schoollocatie locatie gevoerd met diegenen die de enquête hebben ingevuld onder voorzitterschap van de coördinatoren)</i> • invullen TPS-enquête <i>(Theorie en Praktijk op School)</i> <i>(wordt jaarlijks afgenomen na afloop van het TPS-programma)</i>
betrokken medewerkers <i>(werkplekbegeleiders, schoolopleiders, en instituutopleiders)</i>	• invullen enquête zelfevaluatie (zie boven) • invullen consentgesprekken (zie boven) • deelname aan leidraadgesprekken <i>(worden na de consentgesprekken op de schoollocatie gevoerd met de directeur / opleidingsmanager en de schoolopleider, onder voorzitterschap van de coördinatoren)</i> • invullen TPS-enquête <i>(wordt afgenomen onder medewerkers aan het TPS-programma)</i> • invullen evaluatie scholing werkplekbegeleiders <i>(wordt door de hogescholen afgenomen onder werkplekbegeleiders die een van de vijf werkplekbegeleiders-cursussen hebben gevolgd).</i> • deelname aan diverse werkgroepen <i>(een vertegenwoordiging van schoolopleiders uit het MBO en VO en instituutopleiders van de hogescholen brengt advies uit aan de hogescholen inzake onderzoeksthema's en inventariseert hoe een optimale samenwerking tussen scholen en hogescholen gerealiseerd kan worden).</i> • deelname aan schoolopleiders-overleg <i>(de schoolopleiders van alle deelnemende scholen (VO) en locaties (MBO) geven in deze acht bijeenkomsten per jaar voeding aan de stuurgroep naar aanleiding van de dagelijkse praktijk).</i>
stuurgroep <i>(vertegenwoordiging van de samenwerkende partners, relatiebeheerders, coördinatoren)</i>	• invullen enquête zelfevaluatie (zie boven) • voeren consentgesprek (zie boven) • deelname aan stuurgroep-overleg waarin streefdoelen worden geformuleerd, evaluatieresultaten worden besproken, en waar het beleid, waar nodig, wordt bijgesteld.

4.4.2. Reflectie en ontwikkeling

Sterke punten

- Het uitwerken van een opleidingsplan en kwaliteitszorgplan is een gezamenlijk proces geweest, waar vertegenwoordigers van de scholen en hogescholen bij betrokken waren. Dit heeft geleid tot gemeenschappelijkheid en eenduidigheid. Bovendien worden de documenten breed gedragen.
- De kwalitatieve evaluatie in de consentgesprekken en leidraadgesprekken vergroten de betrokkenheid en geven op adequate, waardevolle en realistische wijze voeding aan kwaliteitsverbetering. Uit de consentgesprekken kwam naar voren dat de betrokkenen het gesprek over kwaliteit en beleid waarderen en daar graag een bijdrage aan leveren. (*verslagen consentgesprekken ter inzage*)
- Het systeem van kwaliteitszorg is vastgelegd in het kwaliteitszorgplan en dit dient als uitgangspunt voor een systematische kwaliteitsborging.
- Er is sprake van geregeld en goed georganiseerd overleg tussen de schoolopleiders en de coördinatoren (stuurgroep), waardoor systematisch gemonitord wordt hoe het staat met de streefdoelen.

Ontwikkeling

- In het komende schooljaar wordt het moment van terugkoppeling (naar de scholen en de hogescholen) geagendeerd. De coördinatoren (stuurgroep) zien er op toe dat zij bevestigd krijgen dat alle betrokkenen goed geïnformeerd zijn over de uitkomsten van de evaluatieonderzoeken.
- Het bleek nog niet op alle vlakken helder wie verantwoordelijk is voor het ondernemen van actie als doelen niet gehaald worden: het eigenaarschap was onvoldoende duidelijk belegd. In het vervolg wordt de PDCA-cyclus nadrukkelijker doorlopen. De bewaking van de voortgang wordt daarbij expliciet belegd bij de coördinatoren (stuurgroep). Deze zien er op toe dat periodiek de mate waarin de streefdoelen worden gerealiseerd gemonitord wordt, en bovendien, dat er, indien nodig, actie ondernomen wordt.
- Het is de ambitie om het percentage respondenten van de Monitor Kwaliteitscholen naar 50% te verhogen om zo de validiteit te vergroten. De schoolopleiders gaan de afname van de monitor anders organiseren. Ook zal de respons naar hogeschool worden uitgesplitst.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Scholen die deel uitmaken van de opleidingsschool

Scholen Stichting ZAAM

Naam school	Over-Y College
Brinnummer	21 ET
Postadres	Floraweg 170
Postcode	1032 ZG
Plaats	Amsterdam
Directeur	mw. E.J. Veenker-Aalbers
Schoolopleider	mw. T. Tros
E-mail	info@over-y.nl
Telefoon	020 – 435 09 99
Status inspectie	Basistoezicht

Naam school	Iedersland College
Brinnummer	17HB
Postadres	Zekeringstraat 38-40
Postcode	1014 BT
Plaats	Amsterdam
Directeur	mw. A. Veenstra
Schoolopleider	mw. L. van Maaren-Timmerman
E-mail	iedersland@iederslandcollege.nl
Telefoon	020 – 408 12 04
Status inspectie	Basistoezicht

Naam school	Zuiderlicht College
Brinnummer	21ET
Postadres	Rustenburgerstraat 438
Postcode	1072 HK
Plaats	Amsterdam
Directeur	mevr. M. Lefrandt
Schoolopleider	mw. A. Stevens
E-mail	zuiderlicht@zuiderlicht.org
Telefoon	020 – 662 00 11
Status inspectie	Basistoezicht

Naam school	College de Meer
Brinnummer	14RF
Postadres	Postbus 93518
Postcode	1090 EA
Plaats	Amsterdam
Directeur	dhr. R. van Gennip
Schoolopleider	dhr. P. Rietveld
E-mail	demeer@demeer.org
Telefoon	020 – 694 52 03
Status inspectie	Basistoezicht

Naam school	Rosa Beroepscollege
Brinnummer	17VF
Postadres	Schoenerstraat 7
Postcode	1034 XZ
Plaats	Amsterdam
Directeur	mw. U.T. Op 't Land
Schoolopleider	mw. S. Boughanem
E-mail	rosa@derosa.nl
Telefoon	020 – 631 67 11
Status inspectie	Basistoezicht

Naam school	Calvijn met Juniorcollege
Brinnummer	17HB
Postadres	Pieter Calandlaan 3
Postcode	1065 KH
Plaats	Amsterdam
Directeur	mw. J. Hogewind
Schoolopleider	dhr. R. Heitkönig
E-mail	calvijn@calvijnmjc.nl
Telefoon	020 – 615 34 09
Status inspectie	Basistoezicht

Naam school	Huygens College
Brinnummer	21ET
Postadres	2e Constantijn Huygensstraat 31
Postcode	1054 NN
Plaats	Amsterdam
Directeur	dhr. R. de Haan
Schoolopleider	mw. K. Terpstra
E-mail	huygens@huygens-college.nl
Telefoon	020 – 788 08 80
Status inspectie	Basistoezicht

Locaties ROC TOP

Naam school	Locatie Dongestraat
Brinnummer	30RM
Postadres	Dongestraat 8
Postcode	1078 JW
Plaats	Amsterdam
Teammanager	mw. T. de Jong
Schoolopleider	mw. B van der Steen
E-mail	dedonge@roctop.nl
Telefoon	020 – 570 88 00
Status inspectie	Voldoende

Naam school	Locatie de Klencke
Brinnummer	30RM
Postadres	De Klencke 4
Postcode	1083 HH
Plaats	Amsterdam
Teammanager	dhr. J. Schild
Schoolopleider	dhr. J. Karstens
E-mail	receptiekl@roctop.nl
Telefoon	020 – 462 01 00
Status inspectie	Voldoende

Naam school	Locatie Boelelaan
Brinnummer	30RM
Postadres	De Boelelaan 1109
Postcode	1081 HV
Plaats	Amsterdam
Teammanager	dhr. F. Derks
Schoolopleider	dhr. H. Barlag
E-mail	deboelelaan@roctop.nl
Telefoon	020 – 495 24 00
Status inspectie	Voldoende

Naam school	Locatie Wibautcollege
Brinnummer	30RM
Postadres	Wibautstraat 135-139
Postcode	1097 DN
Plaats	Amsterdam
Teammanager	mevr. B. de Jong
Schoolopleider	mw. E. Wasbloem
E-mail	wibautcollege@roctop.nl
Telefoon	020 – 568 14 10
Status inspectie	Voldoende

Bijlage 2: Bronnen | geraadpleegde documenten

Naam document	Vooraf toegestuurd	Ter inzage op 20-10-2015
<i>Cursussen Werkplekbegeleiders</i> (organisatie en beschrijving cursussen) 2014-2015		x
<i>Goed bezig: Kwaliteitszorgplan voor de Opleidingsschool ZAAM-ROC TOP</i> 2014-2016	x	
Hogeschool InHolland (2015), <i>Praktijkgids Tweedegraads lerarenopleidingen</i> .		x
Hogeschool Inholland (2015). <i>Personeelsplan 2014-2015</i> Domein OLL		x
Hogeschool Inholland (2015). <i>Visie en verantwoording Tweedegraads lerarenopleidingen</i> .		x
Hogeschool van Amsterdam, website werkplekleren tweedegraads lerarenopleiding: https://extranet.doo.hva.nl/nl/stage_werkplekleren/tweedegraads/Paginas/default.aspx		
Hogeschool van Amsterdam, <i>Opleidingsplan</i>		x
Intentieverklaring tussen de opleidingsschool en de VU, SVOAZ en SG Reigersbos (januari 2014)		x
Resultaten 360° feedback enquête opleidingsschool ZAAM – ROC TOP (maart 2015)		x
Resultaten monitor Kwaliteitscholen studenten (oktober 2014 en juni 2015)		x
Samen opleiden: Opleiden met scholen Hogeschool InHolland (juni 2015)		x
Samen opleiden! Opleidingsplan ZAAM-ROCTOP	x	
Samenwerkingsovereenkomst 2013-2016 Opleidingsschool ZAAM – ROCTOP (april 2013)	x	
Taakomschrijving schoolopleider		x
Taakomschrijving werkplekbegeleider		x
Verslagen consentgesprekken opleidingsschool ZAAM – ROCTOP (april - mei 2015)		x
Verslagen eindevaluatie Theorie en Praktijk op de School (TPS), schooljaar 2014-2015		x
Verslagen leidraadgesprekken opleidingsschool ZAAM – ROCTOP (mei - juni 2015)		x

Bijlage 3: Gebruikte afkortingen en begrippen

ADEF	Algemeen Directeuren Overleg Educatieve Faculteiten
Centuri	Digitaal stagesysteem van de hogeschool van Amsterdam
coördinator	Verantwoordelijk voor planning, uitvoering en coördinatie van alle zaken betreffende de opleidingsschool. De opleidingsschool kent twee coördinatoren (voor vo en mbo)
Dublin descriptor	Beschrijven de eindtermen voor studies aan universiteiten en hogescholen in Europa
ECTS	European Credit Transfer and Accumulation Systeem. Op studiepunten gebaseerd systeem
EVC	Eerder Verworven Competentie
instituuopleider	Algemeen begeleider van de student vanuit de hogeschool met betrekking tot het werkplekleren
IO	Instituutopleider
NVAO	Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie
PAP	Persoonlijk activiteiten plan
PDCA IMWR	Afkorting kwaliteitscyclus: Plan Do Check Act en Inspireren Mobiliseren, Waarderen en Reflecteren
POP	Persoonlijk ontwikkelingsplan
Praktijkplein schoolopleider	Digitaal stagesysteem onderdeel van LNE van de hogeschool Inholland Algemeen begeleider van studenten en werkplekbegeleiders op de school. Het bruggenhoofd tussen de scholen en hogescholen
SOL	Schoolopleider
stuurgroep	Ook programma-management genoemd. In de stuurgroep zijn de besturen van de vier partners in de opleidingsschool vertegenwoordigd. De stuurgroep maakt beleid, stelt het vast, evalueert en borgt het.
SVOAZ	Stichting Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Zuid
TPS	Programma Theorie en Praktijk op School
VELON	Vereniging Lerarenopleiders Nederland
VU	de Vrije Universiteit, Amsterdam
werkplekbegeleider	Begeleider van de student. De spil tijdens het werkplekleren in de praktijk
Wet Bio	Wet op de Beroepen In het Onderwijs. Beschrijft o.a. aan welke eisen een docent moet voldoen
WPB	Werkplekbegeleider

Bijlage 4: Verbetermatrix

standaard	aanleiding en korte omschrijving verbeterpunt	prioriteit	te bereiken resultaat	datum realisatie	eigenaar	check
Beoogde eind-kwalificaties	Optimalisering van begeleiding studenten binnen TPS programma in de verbinding van theorie en praktijk	Het maken en inzetten van readers TPS voor drie leerjaren. Een betere spreiding van het TPS programma over het schooljaar Praktijkonderzoek als onderwerp thema binnen de TPS bijeenkomsten opnemen. Startende leraren laten aansluiten bij TPS bijeenkomsten	De studenten uit de eerste drie leerjaren beschikken over een reader TPS, met doelstellingen TPS. De data van de bijeenkomsten TPS zijn goed afgestemd met de hogescholen. Praktijkonderzoek maakt deel uit van het TPS programma Startende docenten worden uitgenodigd vanuit de locatie waar TPS plaatsvindt.	Schooljaar 2015-2016 Augustus 2015 November 2015 November 2015	Coördinator TPS Sharon Boughanem Stuurgroep: Gert Jaspers	Er ligt een reader voor elk jaar Score tevredenheid minimaal 3 op schaal van 4 Onderzoek is een thema in TPS Mate van tevredenheid bij startende docenten t.a.v. TPS bijeenkomsten
	Doortwikkeling van de samenwerking tussen de scholen en hogescholen tijdens volgende bijeenkomsten van de werkgroep onderzoek en afstemming.	Afstemming inhoudelijke en praktische begeleiding en beoordeling Onderzoek, advies, opzet pilot inductieprogramma	Advies aan stuurgroep inzake inhoudelijke en praktische afstemming Advies aan stuurgroep inzake inductieprogramma	Najaar 2016 Najaar 2016	Stuurgroep Marian Zanen	Advies PVA inhoudelijke en praktische afstemming PVA inductieprogramma
	Studenten oriënteren zich binnen het avo en (v)mbo	Optimalisering aanbod oriëntatie op avo en (v)mbo binnen de bezoeken(dagen/snuffeldagen) en binnen de bezoeklocaties vanuit het TPS programma	Iedere student maakt binnen zijn opleiding minimaal één maal kennis met het mbo en het avo (havo/vwo)	Schooljaar 2016-2017	Relatiebeheerders HvA en HH	In schooljr 2016-2017 stijging van 10% van aantal studenten dat mbo en avo bezoekt
	Verbetering van expertise leeraarschap binnen het mbo	Het samenstellen van een onderzoeks-werkgroep: "expertise leeraarschap mbo" bestaande uit vertegenwoordigers van mbo en hogescholen	Studenten die kiezen voor de afstudeer richting mbo zijn optimaal voorbereid op de specifieke kenmerken behorende bij het leeraarschap mbo	Schooljaar 2017-2018	Stuurgroep Marian Zanen i.s.m. vertegenwoordigers hogescholen	Stijging deelname aan monitor Kwaliteitscholen van 10%
standaard	aanleiding en korte omschrijving verbeterpunt	prioriteit	te bereiken resultaat	datum realisatie	eigenaar	check
Onderwijs-leeromgeving	Alle schoolleiders zijn geschoold en alle schoolleiders VELON geregistreerd	Binnen de leidraadsgesprekken (met leidinggevenden van scholen) specifieke aandacht voor de verplichte basiscurriculum voor werkplekbegeleiders en de verplichte VELON registratie voor schoolleiders	80% van alle werkplekbegeleiders hebben minimaal de basiscurriculum werkplekbegeleider doorlopen en 90 % van de schoolleiders is VELON geregistreerd.	Schooljaar 2018-2019	Stuurgroep Gert Jaspers	Streefpercentages gecertificeerde WPB's en geregistreerde SOL's zijn gehaald
	Aanstelling nieuwe schoolleiders verloopt via ADEF rollenportfolio	Meer betrokkenheid van stuurgroep bij aanstelling van schoolleider op de scholen	Bij een vacature van schoolleider op een school heeft een afvaardiging van de stuurgroep vooraf een gesprek met de leidinggevende van de school	Bij iedere vacature	Stuurgroep Roy de Haan	Gesprek met stuurgroep heeft vooraf plaatsgevonden
	De facilitering voor werkplekbegeleiders en schoolleiders is geborgd	De vastgelegde afspraken opnemen in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2016-2019	De facilitering van werkplekbegeleiders en schoolleiders zijn opgenomen in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2016-2019	Juni 2016	Stuurgroep Roy de Haan	Staat beschreven in de overeenkomst
	Een introductieprogramma voor studenten optimaal	Evalueren en voorbeelden van "good practice" bespreken t.a.v. gehanteerde introductieprogramma's	Op alle scholen is een goed introductieprogramma samengesteld door de schoolleider met minimaal de afspraken die staan vermeld in het opleidingsplan 2013-2016	Augustus 2017	Stuurgroep Gert Jaspers	Introductieprogramma, incl. PowerPoint, voor alle scholen beschikbaar
Toetsing	Helder overzicht met betrekking tot verschillen tussen de curricula van de Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Inholland	Maken van een overzicht m.b.t. de verschillen in het curriculum tussen HvA en Inholland	Een beschrijving van maximaal een A4 inclusief FAQ infosheet	Juli 2016	Stuurgroep Coördinator i.s.m. vertegenwoordigers hogescholen	Er is een A4 met FAQ's beschikbaar voor WPB, SOL en IO
	aanleiding en korte omschrijving verbeterpunt	prioriteit	te bereiken resultaat	datum realisatie	eigenaar	check
	Zie boven: werkgroep. Afstemming en onderzoek	prioriteit	te bereiken resultaat	datum realisatie	eigenaar	check
	De samenwerkingsovereenkomst dient als vertrekpunt voor het beleid van (toekomstige) partners	Het wijzigen van de samenwerkingsovereenkomst in het kader van toetreding van nieuwe besturen tot het samenwerkingverband	Een herziene en aangepaste versie samenwerkingsovereenkomst getekend door alle partners	Juni 2016	Stuurgroep Roy de Haan	De nieuwe samenwerkingsovereenkomst is getekend.
Kwaliteitszorg	Doortwikkeling en uitbouw van afstemming tussen beleidsmakers en het werkveld	Consentgesprekken en leidraadsgesprekken plannen en uitvoeren. Terugkoppeling naar alle betrokkenen borgen	Eens per jaar voeren van consentgesprekken en leidraadsgesprekken. Terugkoppelmingsmoment agenderen en checken of deze heeft plaatsgevonden.	1x p jr. in februari t/m juni 1x p jr. in februari t/m april Juni 2016	Stuurgroep Roy de Haan Marian Zanen Gert Jaspers	Cyclus van monitoren, evalueren en terugkoppelen is aantoonbaar doorlopen.
	Verhoging van het percentage respondenten op de monitor van Kwaliteitscholen Monitor Kwaliteitscholen ook voor begeleiders	Centrale afname van evaluaties worden door schoolleider voorbereid	Respons van minimaal 50% van de studenten	Juni 2016	Stuurgroep Gert Jaspers	respons studenten minimaal 50%

© 2015 Opleidingsschool ZAAM-ROCTOP
De inhoud van deze uitgave mag vrijelijk worden gebruikt door scholen en hogescholen die deel uitmaken van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP, mits voorzien van adequate bronvermelding. Niets uit deze uitgave mag daarbuiten openbaar worden gemaakt, verspreid en/of verveelvoudigd door middel van internet, druk, fotokopie, microfilm, of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opleidingsschool ZAAM-ROCTOP.

Fotografie

Beeldbank Hogeschool Inholland

Grafische vormgeving omslag

Jannie de Groot, Hilversum

Printwerk

Drukkerij De Toekomst, Hilversum

ZAAM

inholland
hogeschool

Hogeschool van Amsterdam